

การพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

สุภัค พวงขจร^a, ชนม์ชกรณั วรอินทร์^b และอนุชา กอนพวง^c

Development of Internal Quality Assurance Model

for Basic Education Institutions Using Results-Based Management

Supak Puangkhajorn^a, Chonchakorn Worain^b and Anucha Kornpuang^c

^{a,b}สาขาการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 65000

^cภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก 65000

^{a,b}Research and Development in Education, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000

^cDepartment of Educational Administration and Development, Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000

Corresponding author. E-Mail address: supak_puang@hotmail.com^a, Chonchakorn@hotmail.com^b, ytanucha@hotmail.com^c

Received: 19 September 2017; Accepted: 10 January 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ตอนที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 394 โรงเรียน ตอนที่ 2 เพื่อสร้างและพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 ท่าน และตอนที่ 3 เพื่อประเมินสถานศึกษาตามารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 6 โรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่เหมาะสมประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร 2) การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน 3) การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การจัดการความเสี่ยง 5) การวัดและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ 6) การใช้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ 7) การรักษาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 8) การให้รางวัลตอบแทน ผลการประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า โครงสร้างขององค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน ความง่ายต่อการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และผลการประเมินสถานศึกษาตามารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีคุณภาพในการดำเนินงานตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการประเมินตามผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

This research study was set up into three stages. Stage 1 studied states and problems of quality assurance in basic education institutions. The samples were 394 school administrators and teachers responsible for quality assurance within the institutions under the Office of the Basic Education Commission. Stage 2 constructed and developed a model of quality assurance within basic education institutions by means of performance management, including 21 experts. Stage 3 evaluated schools according to the model of quality assurance in basic education institutions by means of performance management, with six of the best practice schools and ones with failed appraisals. The data was collected by an analysis of the query documents and questionnaires. The

quantitative data was analysed by using descriptive statistics: frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, median, interquartile range and qualitative data were analysed using content analysis.

The research found that the basic quality assurance model within basic education institutions with the appropriate management approach consisted of eight components: 1. Organizational Planning; 2. Determining the details of performance indicators; 3. Quality Management Development; 4. Risk Management; 5. Measurement and Quality Monitoring; 6. Effective use of information; 7. Maintain and improve the quality of education continuously; and 8. Reward. According to the results, it was found that the structure of the composition was the most appropriate. When considering sub-components of suitability, possibility, clarity, ease of use, they were at High to Very High levels. In terms of evaluation results of the institutions through the model of quality assurance in the basic education institutions by means of performance management, it was revealed that the best practice groups and those with failed appraisals had the quality in implementation of the basic structure on quality assurance in basic education institutions by means of results-based management. The results of the evaluation on the quality of learners according to the learning standards overall were at a high level.

Keywords: Development of Quality Assurance Model, Results-Based Management, Internal Quality Assurance of Basic Education Institutions

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคน โดยมีความเชื่อว่า บุคคลมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ดังที่ได้กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในหมวดที่ 1 มาตรา 6 ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวดที่ 6 มาตรา 48 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (Ministry of Education, 2002)

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2554 พบว่า ผลการประเมินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งหมด 7,042 แห่ง มีผลการประเมินที่ได้รับรองมาตรฐาน จำนวน 4,923 แห่ง (ร้อยละ 69.91) ไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 2,119 แห่ง (ร้อยละ 30.09) (Bureau of Education Testing, 2013b, p. 7) ส่วนใหญ่มีผลการประเมิน ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ และผลการประเมินในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งได้มีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ที่มีผลอยู่ในระดับพอใช้ โดยปัญหาที่สำคัญที่สุดในด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดไตร่ตรอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (Suechawakornkul, 2007; Chaichana, 2007; Jantakun, 2007) ซึ่งมีข้อเสนอแนะแก่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริม พัฒนาการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 เพื่อกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเสนอแนะสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมายและ

ตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Bureau of Education Testing, n.d.) ซึ่งมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการจัดระบบการบริหาร และควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Nunkaew, 2009) และระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การดำเนินงานการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ อยู่ในระดับน้อย ต้องหาแนวทางพัฒนาด้านการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ (Motam, 2009) สภาพการดำเนินงานในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555 พบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มีผลการประเมินในระดับคุณภาพต่ำสุด ในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำสุด และรองลงมา คือ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (Bureau of Education Testing, 2013a, p. 128) และจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาปีการศึกษา 2556 ของกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลการประเมินในระดับคุณภาพต่ำสุด ในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำสุด (Sukhothai Primary Education Service Area Office 2, 2013, p. 30)

ประเทศที่พัฒนาแล้วมีการนำระบบคุณภาพการบริหารจัดการมาใช้ เพื่อให้มีการปรับปรุงกระบวนการต่อเนื่องและเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) (Office of the Public Sector Development Commission, 2011, pp. 1-3) และประเทศนิวซีแลนด์ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาโดยใช้แนวคิด “ห่วงโซ่คุณภาพ” (Chain of Quality) ในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นระบบที่ใช้ในการดำเนินงานและเป็นระบบตรวจสอบ ประเมินผล และเป็นแนวทางให้ผู้บริหารดำเนินงานในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา และมีกระบวนการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Bureau of Education Testing, 2011b, pp. 11-12) กระบวนการบริหารคุณภาพภายในสถานศึกษามีการบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากร เป็นการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management: TQM) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดในการประกันคุณภาพ มีกระบวนการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นกลวิธีการบริหารอย่างหนึ่งที่มีผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร มีผลต่อผลลัพธ์ของการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นทำให้แน่ใจว่าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ จะสำเร็จลุล่วงตามผลลัพธ์ที่ปรารถนา อาศัยการตรวจสอบและการประเมินผลด้วยตนเอง ในทุกขั้นตอนต่อผลลัพธ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีการรายงานการปฏิบัติงาน (United Nations Development Group, 2011, p. 2) การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เน้นการบริหารโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน โดยใช้ตัวชี้วัดของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานรวมทั้งมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ล่วงหน้า ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน การวัด และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน การให้รางวัลตอบแทน (Bureau of Education Testing, 2011a, pp. 20-21)

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรและมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดในการประกันคุณภาพ จึงมีกระบวนการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่สามารถนำมาพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานของสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญซึ่งเกิดจากตัวผู้เรียนโดย

ครอบคลุมด้านการจัดการเรียนรู้ ที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน และมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาหลักการเบื้องต้นของการประกันคุณภาพการศึกษา ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการประกันคุณภาพ โดยเน้นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา/ตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวบ่งชี้ของมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกวิเคราะห์เนื้อหา และแบบบันทึกวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา/ตัวบ่งชี้ ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการศึกษา/ตัวชี้วัดของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 28,470 โรงเรียน จาก 183 เขต ใน 4 ภูมิภาค มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 394 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ มีข้อความเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่า IOC ระหว่าง 0.71-1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.754 การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงธันวาคม 2557 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้โรงเรียนละ 2 ฉบับ ได้รับกลับคืน 680 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.29 และการวิเคราะห์ข้อมูล โดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของบุคลากรและสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ผลการศึกษาศภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 4.49 ลงมา นำมาพัฒนาร่างเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 1.50 ขึ้นไป นำมาพัฒนาร่างเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) วิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและเรียงความถี่

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มี 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การยกย่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ยกย่องจาก 1) ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาประกอบการร่างรูปแบบ 2) นำร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา 3) นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ศึกษานักเทศก์ที่เชี่ยวชาญรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในและนักวิชาการในอุดมศึกษา จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินคุณภาพแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดำเนินการประเมินคุณภาพเพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบใน 4 มิติ คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้ โดยเสนอพร้อมร่างคู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ และได้รับกลับคืน 21 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูล โดย 1) การวิเคราะห์คุณภาพของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 2) เกณฑ์การคัดเลือก พิจารณาความสอดคล้องจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความสอดคล้องกัน ซึ่งข้อคำถามหรือองค์ประกอบในแต่ละมิติ ของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ต้องมีค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของผลการตอบของผู้เชี่ยวชาญมีค่าไม่เกิน 1.50 และวิเคราะห์ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ 3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) 3 โรงเรียน และสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน 3 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30 คน โดยมีบุคลากรในแต่ละโรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และบุคคลภายนอกสถานศึกษา จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบประเมินประสิทธิภาพแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประเมินตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และประเมินตามผลสะท้อน 2 ด้าน คือ 1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ 2) คุณภาพการจัดการด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บระหว่างวันที่ 16 ธันวาคม 2559 ถึง 31 มกราคม 2560 และการวิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) การวิเคราะห์เพื่อเทียบเคียงผลการประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

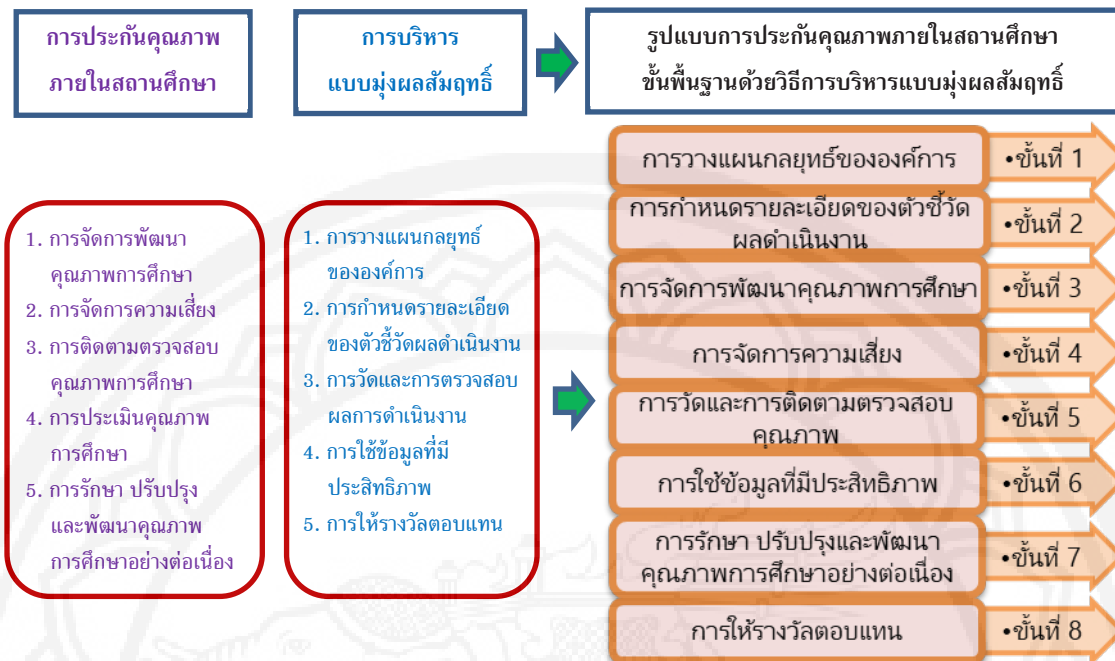
จากการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) หลักการเบื้องต้นของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพเพื่อเป็นระบบที่มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาควรมีทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับแรกระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพของระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของตัวผู้เรียน ระดับที่ 2 ระดับสถานศึกษา เป็นการประกันคุณภาพในระดับสถานศึกษา พิจารณาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่มาประยุกต์ใช้กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีขั้นตอนที่สำคัญได้ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร (SWOT Analysis) และให้ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงาน การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงานในเชิงปริมาณ (Quantity) คุณภาพ (Quality) เวลา (Time) และสถานที่ หรือความครอบคลุม (Place) การวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการให้รางวัลตอบแทน 2) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครูที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพภายใน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีการกำหนดวิสัยทัศน์สถานศึกษาที่ชัดเจน มีค่าสูงสุด และมีการประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชนทราบ มีค่าต่ำสุด และปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพภายใน มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และในจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าสูงสุด และการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีค่าต่ำสุด 3) ผลการร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาออกแบบร่างรูปแบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วย 2 มิติ คือ 3.1) มิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3.2) มิติการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ แต่ละส่วนมีองค์ประกอบ คือ มิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีขั้นตอนที่สำคัญได้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การจัดการความเสี่ยง 3) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 4) การประเมินคุณภาพการศึกษา 5) การรักษา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมิติการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นขั้นตอนการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีขั้นตอนที่สำคัญได้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร 2) การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน 3) การวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน 4) การใช้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ 5) การให้รางวัลตอบแทน

ตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในตอนที่ 1 ผู้วิจัยสามารถนำมาร่างเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่มีโครงสร้าง

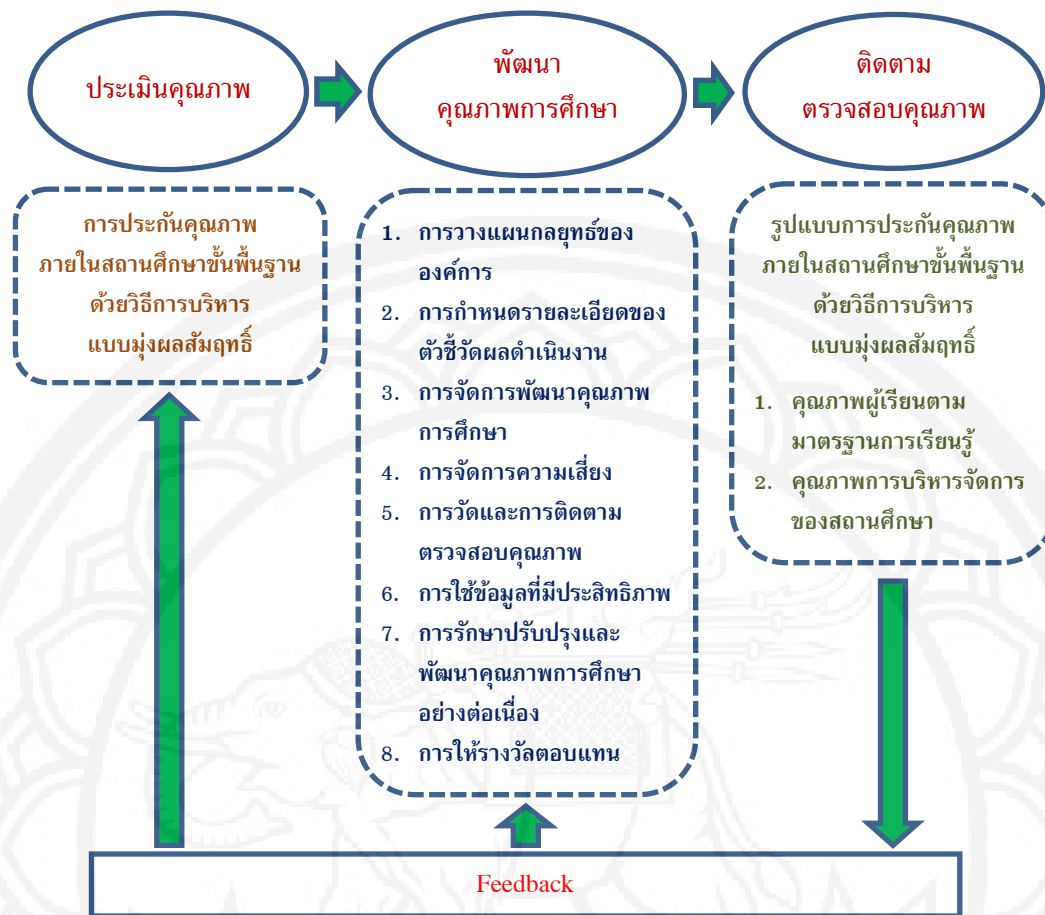
ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันใน 2 มิติ 1) มิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 2) มิติการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยมีขั้นตอน 8 ขั้นตอน นำเสนอเป็นรูปภาพได้ดังรูป 1 ดังนี้

รูปที่ 1 รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Pre-Model)

ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ประเมินคุณภาพของรูปแบบ พบว่า 1) ด้านความเหมาะสมของโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็น 2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในประเด็นความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้ ต่อการนำรูปแบบการประกันคุณภาพไปใช้ในการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันในประเด็นการให้รางวัลตอบแทน ในองค์ประกอบย่อย ชั้นเงินเดือนพิเศษ 3) ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า องค์ประกอบในประเด็นการกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน ควรเพิ่มเรื่องต้นทุน ค่าใช้จ่าย (Cost) องค์ประกอบในประเด็นการนำผลไปใช้ในการปฏิบัติงาน ควรเพิ่มกิจกรรมการนำผลไปใช้ในการปฏิบัติงาน การใช้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ความรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน ความสมบูรณ์ ความกระชับและชัดเจน มีความสอดคล้อง องค์ประกอบในประเด็นการให้รางวัลตอบแทน ควรเพิ่มเกียรติบัตร ใบประกาศ การยกย่องเชิดชูเกียรติ นำเสนอเป็นรูปภาพได้ดังรูป 2 ดังนี้

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

รูปที่ 2 รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Post-Model)

ตอนที่ 3 ประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

จากการวิจัย 1) ผลการประเมินตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีคุณภาพในการดำเนินงานตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 3 การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าสูงสุด และองค์ประกอบที่ 8 การให้รางวัลตอบแทนมีค่าต่ำสุด กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีคุณภาพในการดำเนินงานตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 3 การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าสูงสุด และองค์ประกอบที่ 2 การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงานมีค่าต่ำสุด 2) ผลการประเมินตามผลสะท้อน 2 ด้าน 2.1) ผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมีค่าสูงสุด และการมีส่วนร่วมและสนับสนุนนักเรียนในการเรียนรู้มีค่าต่ำสุด กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการสร้างความเข้าใจสำหรับนักเรียนมีค่าสูงสุด และการวางแผนและการออกแบบการเรียนรู้ประสบการณ์สำหรับนักเรียนมีค่าต่ำสุด 2.2) ผลสะท้อนคุณภาพการจัดการด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีผลสะท้อนคุณภาพ

การจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมาตรฐานจริยธรรมและบรรทัดฐานมีอาชีพ มีค่าสูงสุด และมาตรฐานชุมชนของการดูแลและการสนับสนุนสำหรับนักเรียน และฐานะมีอาชีพของบุคลากรของโรงเรียน มีค่าต่ำสุด กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีผลสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูและเจ้าหน้าที่มีอาชีพสำหรับชุมชนมีค่าสูงสุด ผู้ถือหุ้น และการตอบสนองทางวัฒนธรรมมีค่าต่ำสุด 3) ปัญหาอุปสรรคในการประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินงานในการประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นไปด้วยความราบรื่น การดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ส่วนใหญ่จะปรับเปลี่ยนบ่อยเกินไป และการดำเนินงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ทำให้งานตามกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนในการสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาด้านการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ครูจะดำเนินการสอนตาม กระบวนการตามแผนการเรียนรู้ แต่โรงเรียนหลายๆ แห่ง ครูไม่ได้สอนตามวิชาเอกและตามความรู้ของตนเองที่ได้ ศึกษา มา ซึ่งจะแตกต่างตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีครูไม่ครบและไม่ตรงตามวิชาเอกเป็นส่วนใหญ่ ครูจะ เข้าใจกระบวนการตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพการจัดการศึกษาด้านการเรียนรู้ใน ส่วน การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร ส่วนใหญ่จะดำเนินงานเฉพาะผู้อำนวยการสถานศึกษากับหัวหน้างานเท่านั้น กรรมการ สถานศึกษาจะเข้าใจการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นบางส่วนเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพราะไม่ได้เข้ามาร่วมปฏิบัติทุก กิจกรรมในสถานศึกษา การวัดและติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยบุคคลภายนอก บุคคลภายนอกจะไม่มีบริบทและ คุณภาพของสถานศึกษาที่แท้จริง เพราะบุคคลภายนอกไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

สรุป

จากสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีแนวคิด ทฤษฎี ขั้นตอนวิธีการของการประกันคุณภาพภายในที่เป็น กระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพมีการพัฒนาคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพ โดยผลการวิจัย สามารถจำแนกโครงสร้างตามแนวคิด คือ การประเมินคุณภาพ ได้แก่ การประเมินตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาคุณภาพ ได้แก่ การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการความเสี่ยง การวัดและ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การใช้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ การรักษาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง การให้รางวัลตอบแทน และการตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ การติดตามตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน การเรียนรู้ และคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กลุ่มผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบ มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีการกำหนดวิสัยทัศน์สถานศึกษาที่ชัดเจนมีค่าสูงสุด และมีการประกาศ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชนทราบมีค่าต่ำสุด และส่วนปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน มีความคิดเห็นต่อปัญหาใน การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

การสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จากผลการ ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านความเหมาะสมของโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ พบว่า โครงสร้างรูปแบบด้านองค์ประกอบลักษณะวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย วิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ 1. การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร 2. การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผล ดำเนินงาน 3. การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4. การจัดการความเสี่ยง 5. การวัดและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ

6. การใช้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ 7. การรักษาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 8. การให้รางวัลตอบแทนผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็น และเมื่อพิจารณาผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในประสิทธิภาพด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน ความง่ายต่อการนำไปใช้ ต่อการนำรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในการบริหาร พบว่าด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน ความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันในประเด็นการให้รางวัลตอบแทนในองค์ประกอบย่อยขึ้นเงินเดือนพิเศษ และเมื่อพิจารณาผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นไว้ คือ 1) องค์ประกอบในประเด็นการกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน ควรเพิ่มเรื่องต้นทุน ค่าใช้จ่าย (Cost) 2) องค์ประกอบในประเด็นการนำผลไปใช้ในการปฏิบัติงาน ควรเพิ่มกิจกรรมการนำผลไปใช้ในการปฏิบัติงาน การใช้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ความรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน ความสมบูรณ์ ความกระชับและชัดเจน มีความสอดคล้อง 3) องค์ประกอบในประเด็นการให้รางวัลตอบแทน ควรเพิ่มเกียรติบัตร ใบประกาศ การยกย่องเชิดชูเกียรติ

การประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการประเมินตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีคุณภาพในการดำเนินงานตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 3 การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าสูงสุด กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีองค์ประกอบที่ 8 การให้รางวัลตอบแทนมีค่าต่ำสุด และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีองค์ประกอบที่ 2 การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงานมีค่าต่ำสุด และผลการประเมินตามผลสะท้อน 2 ด้าน ด้านที่ 1 ผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 2 ผลสะท้อนคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีผลสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาอุปสรรคในการประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินงานในการประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นไปด้วยความราบรื่น การดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ส่วนใหญ่จะปรับเปลี่ยนบ่อยเกินไป และการดำเนินงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ทำให้งานตามกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนในการสร้างคุณภาพการศึกษาด้านการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ครูจะดำเนินการสอนตามกระบวนการตามแผนการเรียนรู้ แต่โรงเรียนหลาย ๆ แห่ง ครูไม่ได้สอนตามวิชาเอกและตามความรู้ของตนเองที่ได้ศึกษามาซึ่งจะแตกต่างกันตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีครูไม่ครบและไม่ตรงตามวิชาเอกเป็นส่วนใหญ่ ครูจะเข้าใจกระบวนการตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพการศึกษาด้านการเรียนรู้ ในส่วนการวางแผนกลยุทธ์ขององค์การ ส่วนใหญ่จะดำเนินงานเฉพาะผู้อำนวยการสถานศึกษากับหัวหน้างานเท่านั้น กรรมการสถานศึกษาจะเข้าใจการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นบางส่วนเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพราะไม่ได้เข้ามาร่วมปฏิบัติทุกกิจกรรมในสถานศึกษา การวัดและติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยบุคคลภายนอก บุคคลภายนอกจะไม่รู้บริบทและคุณภาพของสถานศึกษาที่แท้จริง เพราะบุคคลภายนอกไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีแนวคิด ทฤษฎี ขั้นตอนวิธีการของการประกันคุณภาพภายในที่เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพมีการพัฒนาคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Bureau of Education Testing, 2011b, pp. 11-12) (Eakkata, 2007, pp. 18-20; Lekawattana, 2008, pp. 18-19) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อกัน 3 ชั้น คือ การประเมินคุณภาพภายในเพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จะต้อง มีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการ กำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีการกำหนดวิสัยทัศน์สถานศึกษาที่ชัดเจนมีค่าสูงสุด และมีการประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชนทราบมีค่าต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานและผลการดำเนินงานพัฒนาเชิงระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนำร่องในเขตภาคเหนือตอนล่างของ Suebkham, Chumjanjira and Yoonui (2006) ที่พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และส่วนปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ของ Rhimthet (2007) ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับน้อย และในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าสูงสุด และการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีค่าต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวดที่ 6 มาตรา 48 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (Ministry of Education, 2002, pp. 24-25) จากสภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่ค่าเฉลี่ย 4.49 ลงมา ผู้วิจัยจะนำมาพัฒนาร่างเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดำเนินงานอยู่ในระดับที่ค่าเฉลี่ย 1.50 ขึ้นไป ผู้วิจัยจะนำมาพัฒนาร่างเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และแนวปฏิบัติในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Nunkaew (2009) ที่พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการจัดระบบการบริหาร และสอดคล้องกับ Motam (2009) ที่พบว่า ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต้องหาแนวทางการพัฒนาด้านการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีโครงสร้างประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร ขั้นที่ 2 การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน ขั้นที่ 3 การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นที่ 4 การจัดการความเสี่ยง ขั้นที่ 5 การวัดและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ขั้นที่ 6 การใช้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ขั้นที่ 7 การรักษา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ขั้นที่ 8 การให้รางวัลตอบแทน สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (University of Cambridge, 2016) ที่มีแนวการศึกษาและนโยบายการศึกษา ซึ่งมีระบบประกันคุณภาพที่มีการประกันคุณภาพในท้องถิ่น การประกันคุณภาพภายนอก และมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอน และมหาวิทยาลัยโกลด์สมิธส์ (Goldsmiths University of London, n.d.) ที่มีรหัสมาตรฐานทางวิชาการที่มีคุณภาพ ซึ่งมีการกำหนดและรักษามาตรฐานทางวิชาการ สร้างความมั่นใจและเสริมสร้างคุณภาพทางวิชาการ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศฟินแลนด์ ที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติฟินแลนด์ (Finnish National Agency for Education, 2015) กล่าวถึงการประกันคุณภาพในฟินแลนด์ที่ประกอบด้วย การจัดการคุณภาพ VET (Vocational Education and Training) และการประเมินผลภายนอก และให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพของการศึกษา และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในพื้นที่พิเศษฮ่องกง (Education Bureau, The Government of the Hong Kong Special Administrative Region, 2013) ที่มีกรอบการประกันคุณภาพ 2 ส่วน คือ โรงเรียนประเมินตนเอง (SSE) และการตรวจสอบคุณภาพ (QR) และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์ (New Zealand Qualifications Authority (NZQA), n.d.) มีหน่วยงาน NZQA ได้ดำเนินการของระบบประกันคุณภาพแบบบูรณาการที่มีองค์ประกอบในการประเมินตนเองในทุกขั้นตอนของกระบวนการ การเข้าถึงกระบวนการ การดูแลรักษาที่มีคุณภาพ การประเมินภายนอกและทบทวน และมีการจัดการความเสี่ยง

การประเมินสถานศึกษาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการประเมินตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีคุณภาพในการดำเนินงานตามโครงสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 3 การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบสำหรับเป็นเครื่องชี้้นำการดำเนินการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน เป็นแผนที่มียุทธศาสตร์ระยะเวลาการพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามความเหมาะสม ตามบริบทของสถานศึกษา จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีองค์ประกอบที่ 8 การให้รางวัลตอบแทนมีค่าต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการให้รางวัลตอบแทนมีหลายอย่าง เช่น คำชมเสริมแรงทางบวก รางวัลพิเศษ เพิ่มเงินงบประมาณ เกียรติบัตร ใบประกาศ การยกย่อง เชิดชูเกียรติ ซึ่งรางวัลตอบแทนบางอย่างอาจทำไม่ได้ ตัวอย่างเช่น รางวัลพิเศษจะคล้ายคลึงกับการติดสินบน หรือการเพิ่มเงินงบประมาณจะเพิ่มไม่ได้เลยเพราะงบประมาณของการศึกษามีอยู่จำกัด และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีองค์ประกอบที่ 2 การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงานมีค่าต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน มีทั้งการกำหนดตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ (Quantity) กำหนดตัวชี้วัดในเชิงคุณภาพ (Quality) กำหนดตัวชี้วัดในด้านเวลา (Time) กำหนดตัวชี้วัดด้านสถานที่หรือความครอบคลุม (Place) อันเป็นเป้าหมายที่ต้องการ กำหนดตัวชี้วัดในด้านต้นทุน ค่าใช้จ่าย (Cost) ซึ่งมีการกำหนดรายละเอียดอาจจะไม่ควบคุมทุก ๆ ด้าน และผลการประเมินตามผลสะท้อน 2 ด้าน ด้านที่ 1 ผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่าน

การประเมิน มีผลสะท้อนด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา ในการสร้างความเข้าใจสำหรับนักเรียน การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน การมีส่วนร่วมและสนับสนุนนักเรียนในการเรียนรู้ การวางแผนและการออกแบบการเรียนรู้ ประสบการณ์สำหรับนักเรียน ด้านที่ 2 ผลสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และกลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกไม่ผ่านการประเมิน มีผลสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาต้องดำเนินงานตามพันธกิจ วิสัยทัศน์ และค่านิยมหลัก มีมาตรฐานจรรยาบรรณและบรรทัดฐานของอาชีพ การตอบสนองทางวัฒนธรรม มาตรฐานหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมิน มาตรฐานชุมชนของการดูแลและการสนับสนุนสำหรับนักเรียน และมีมืออาชีพของบุคลากรของโรงเรียนสำหรับชุมชน

ทั้งนี้ จากผลการวิจัยโดยรวมทำให้เชื่อได้ว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ สามารถช่วยในการแก้ปัญหาในด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพการจัดการศึกษาได้โดยขั้นตอนวิธีการทั้งหมดของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นี้

ข้อเสนอแนะ

1) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชนทราบมีค่าต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมการดำเนินการประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชนทราบ และส่วนปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าสูงสุด ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เกิดการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2) การดำเนินการพัฒนาตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้เห็นความสำคัญในการเป็นเจ้าของร่วม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น

3) การวัดและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ควรกระทำโดยบุคลากรภายใน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 2 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ 2) ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพราะบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะรู้ถึงกระบวนการดำเนินงานแต่ละครั้ง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ วรรณิทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ช่วยให้คำแนะนำด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านป่าสัก โรงเรียนบ้านไสยาศน์ (ราษฎร์บูรณะ) โรงเรียนบ้านคลองตาล (กระจ่างจินดา) โรงเรียนบ้านดงเตื่อย โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง โรงเรียนวัดกกแรต ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการประเมินตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตลอดจนเพื่อนพ้องที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

References

Bureau of Education Testing. (n.d.). *Guidelines for Support Applying Evaluation Results for Development of Internal Quality Assurance System of Educational Institutions*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand.

Bureau of Education Testing. (2011a). *Management and Information Management in Schools under the Ministerial Regulation on the Quality Assurance System of Educational Institutions and Regulations 2010*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand.

Bureau of Education Testing. (2011b). *The Development of Internal Quality Assurance System of Educational Institutions under the Ministerial Regulation on the Quality Assurance System of Educational Institutions and Regulations 2010*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand.

Bureau of Education Testing. (2013a). *Operating Development of Internal Quality Assurance System of Educational Institutions under the Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand.

Bureau of Education Testing. (2013b). *Summary of Third-Round External Quality Assessment (2011-2015) of Schools under the Office of the Basic Education Commission, 2011*. Bangkok: Prikwarn Graphic.

Chaichana, S. (2007). *The Internal Quality Assurance in the Small Schools under the Office of Khon Kaen Educational Service Area 4*. (Master's independent study). Khonkaen University, Khonkaen.

Eakkata, W. (2007). *Managing Information System for Internal Quality Assurance of Small Education Institutions, Chiang Mai Educational Service Area 3*. (Master's independent study). Chiang Mai University, Chiang Mai.

Education Bureau, The Government of the Hong Kong Special Administrative Region. (2013). *Quality Assurance Framework*. Retrieved from <http://www.edb.gov.hk/en/edu-system/preprimary-kindergarten/quality-assurance-framework/index.html>

Finnish National Agency for Education. (2015). *Quality Assurance National Reference Point: Quality Assurance and Evaluation*. Retrieved from http://www.oph.fi/english/education_development/quality_assurance_and_evaluation

Goldsmiths University of London. (n.d.). *A Brief Guide to Quality Assurance*. Retrieved from <http://www.gold.ac.uk/quality/quality-assurance/>

Jantakun, C. (2007). *The Practice on Internal Educational Assurance: A Case Study of Ban Khon Deang School in Loei Educational Service Office Area 1*. (Master's independent study). Loei Rajabhat University, Loei.

Lekawattana, T. (2008). *A Development of an Internal Quality Assurance Model for Basic Educational Schools Using the Benchmarking Approach*. (Doctoral dissertation). Naresuan University, Phitsanulok.

Ministry of Education. (2002). *Internal Quality Assurance Internal Quality Assurance System Basic Education Level: Framework and Implementation Framework*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao.

Motam, U. (2009). *The Relationship between Management and Effectiveness of Internal Quality Assurance within the Schools Providing Key Stages 1-3 under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Areas*. (Master's thesis). Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom.

New Zealand Qualifications Authority (NZQA). (n.d.). *NZQA's Quality Assurance System for Tertiary Education Organisations*. Retrieved from <http://www.nzqa.govt.nz/providers-partners/qa-system-for-teos/>

Nunkaew, K. (2009). *The Management of Basic Educational Sites' Internal Quality Assurance in Phu Sang District, Phayao Province*. (Master's independent study). Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai.

Office of the Public Sector Development Commission. (2011). *Public Administration Quality Improvement FY 2011*. Bangkok: Institute for Good Governance Promotion, Office of the Public Sector Development Commission.

Rhimthet, W. (2007). *A Study of State and Problem on Internal Quality Assurance of school in Phichit Educational Service Area office1*. (Master's thesis). Phetchabun Rajabhat University, Phetchabun.

Suebkhram, J., Chumjanjira, P., & Yoonui, S. (2006). *A Study of Implementation and Performance of Internal Quality Assurance System for External Quality Assessment of Basic Education Institutions in the Lower North*. (Master's independent study). Naresuan University, Phitsanulok.

Suechawakornkul, C. (2007). *Internal Quality Assurance Performance as a Basis for the Second External Evaluation of Pong Laung Wittaya Ratchamongklapisek School, Lampang Province*. (Master's independent study). Chiang Mai University, Chiang Mai.

Sukhothai Primary Education Service Area Office 2. (2013). *Report on the Results of Internal Quality Assurance Evaluation at Educational Service Area of Academic Year 2013*. Sukhothai: Supervision, Monitoring and Evaluation for Educational Provision Group.

United Nations Development Group. (2011). *Results-Based Management Handbook: Harmonizing RBM Concepts and Approaches for Improved Development Results at Country Level*. Retrieved from <https://www.undg.org/wp-content/uploads/2016/10/UNDG-RBM-Handbook-2012.pdf>

University of Cambridge. (2016). *Educational and Student Policy*. Retrieved from <http://www.educationalpolicy.admin.cam.ac.uk/quality-assurance/>